

Vychodí mimo pondelku a piatku každý deň, vpredvečer dátumu o 6. hod.

Redakcia a administrácia:
Budapešť, VIII.,
Mária ul. č. 15.

Telefon: József 12-97.

SLOVENSKÝ DENNÍK

Predplatné:
na rok K 20.—
na polroka K 10.—
na štvrtroka K 5.—
na mesiac K 1.75

Do Nemecka i
Srbska ročne
24 korún. Do
ostatného cu-
dzozemská do
Ameriky ročne
32 korún.

Ročník V. Číslo 224

BUDAPEŠŤ, v stredu, 23. decembra 1914.

Jednotlivé čísla po 6 hal.

Vojna.

Severné bojište.

Sofia, 20. decembra. Polóhradná „Kambana“ píše: Púha možnosť víťazstva Ruska vzbudila strach medzi všetkými neutrálmi od severa až na juh. Ale na šťastie jadro ruského vojska je už porazené. Tým odstránené je aj nebezpečie, ktoré viselo nad Balkánom. Menovite my, Bulhari, tešíme sa ruskej porážke, lebo sa Rusko tešilo porážke bulharskej, a že teraz odstránené sú už všetky prekážky uskutočneniu sa bulharských ideálov. Zlomenie ruskej armády je nielen požehnaním pre celý kultúrny svet, ale znamená aj oslobodenie ruského ľudu z reťazí carizmu.

Berlín, 20. decembra. V Poľsku sa pokračuje v prenasledovaní. Množstvo ukoristeného válečného materiálu rastie každým dňom, ale súhrnná zpráva o tomto vydá sa až po skončení prenasledovania.

Úradná zpráva, vydaná 21. decembra na poludnie.

V Karpatoch na hornom území Latorci naša ofenzíva dobre postupuje. Na severovýchod od lupkovského priesmyku, severne od Krosna-Tuchova a na spodnej strane Dunajca trvá prudký boj ďalej.

V južnom Poľsku sa položenie nezmenilo.

Generálmajor Höfer.

Nemecká úradná zpráva, vydaná 21. decembra predpoludním:

Vo východnom a západnom Prusku je položenie nezmenené. V Poľsku naša ofenzíva postupuje proti tým pozíciám, v ktorých sa nám nepriateľ protipostavil.

Hlavné vodcovstvo.

Berlín, 21. decembra. „Frankf. Ztg“ píše: Hlavné vodcovstvo nepodalo nám ešte podrobnosti o tých bojoch, ktoré predchádzali zakľúčujúcemu dejstvu: utiahnutiu a prenasledovaniu, čo oboje potomstvo naše vyhlási za najslávnejší skutok vojevodcovstva; ešte nie sú známe čísllice, na základe ktorých by sa dalo víťazstvo štatisticky odvážiť. O príčinách tohoto mlčania sme sa viac krát zmienili. Hlavná zásada nemeckého vojevodcovstva je, o vojenských operáciách podať len vtedy bližšie podrobnosti, keď už dospely ku istému zakončeniu. Pri situácii, aká teraz v Poľsku nastala, je toto mlčanie dvojnásobne dôležité, lebo aj tá najmenšia nárážka mohla by dať referujúcemu nepriateľovi rukoväť, z ktorej by mohol zatvárať na plány prenasledovania. Tomuto treba za každú cenu vyhnúť, čo by tým aj nervy jednotlivých nedočkavých ľudí trpely. Čím mohutnejší bude úder, ktorý teraz padá na ruskú hlavnú silu, tým dlhšie bude potreba na takéto mlčanie. Ak ešte aj za dni potrvá, musíme byť terpeliví. My vieme: rozhodnutie sa stalo. To je nám dosť. Litera a číslice nevyznamenávajú víťazstvo, ony až vtedy, keď nadíde tomu čas, ukážu nám názorne jeho rozmery. V Poľsku nebojuje sa už viac o víťazstvo, ale o konečné ovocie víťazstva.

Západné bojište.

Nemecká úradná zpráva, vydaná 21. decembra predpoludním:

Francúzske náklady pri Nieuporte aj včera sme odrazili. Medzi Richebourg—l'Avoné a kanálom d'Aire—Labassée napadli sme anglické a indické vojsko. Nepriateľské lovecké zákopy sme útokom za-

ujali a nepriateľa z jeho pozícií, zavadjúc mu ťažké ztráty, vyhnali. Jedno delo, päť strojových pušiek a dva mínové nebožiece sme ukoristili a zajali 270 Angličanov a Indov, medzi nimi desať ofíciov. Náš strelecký zákop pri Notre Dame de Lorette, ktorý nám bol 10. decembra nepriateľ odobral, sme zpätydobyli. Na okolí Souian—Mussiges (od Chalonsu na severovýchod) Francúzi včera silne útočili a na jednom mieste vnikli až do nášho predného zákopu, ale pod účinkom našej strelby všetky ich nápady sa zmarily. Francúzi nechali 4 ofíciov a 310 mužov v našich rukách. Pred našimi pozíciami ležia početní mŕtvi Francúzi.

V Argonnských horách zaujali sme jednu dôležitú hôrsku výšinu. Pri Le Four de Paris ukoristili sme tri strojové pušky, jedno revolverové delo a zajali 270 Francúzov. Severozápadne od Verdunu s veľkou prudkosťou proti nám urobené francúzske nápady sa celkom zmarily.

Živú činnosť, akú Francúzi pred celou našou frontou vyvinujú, vysvetlí armádny rozkaz generála Joffreho, ktorý vydal 17. decembra a ktorý našli sme u jedného padlého francúzskeho oficiera:

„Armádny rozkaz, vydaný dňa 17. decembra 1914.“

Od troch mesiacov bezpočetnými prudkými útokami neboli vstave naše rady prerazif. Všade sme víťazne kládli odpor. Nadišiel okamih, aby sme ich ukazujúcu sa slabosť využili, ponevác sme na mužstve a válečnom materiále zosilneli. Uderila hodina ofenzívy. Keď sme nemecké sily v šachu držali, teraz prijde poriadok na to, aby sme ich prelomili a krajinu od votrelcov konečne oslobodili.

Vojaci! Francúzsko dnes viac, ako kedy ráta na vašu zmužilosť, ráznosť a vašu rozhodnú vôľu, že chcete za každú cenu zvíťaziť. Zvíťazili ste už pri Marne, pozdĺž Ysery, v Lotharingii a vo Vogézach, viete aj teraz zvíťaziť až po konečný triumf. **Joffre.**“

Hlavné vodcovstvo.

Berlín, 21. decembra. Cisára Vilhelma, ktorý včera odišiel na západné bojište, spre-vádza rišsky kancelár, minister vojny, námornícky štátny sekretár a štátny sekretár pre zahraničné záležitosti. Cisár vianočné sviatky ztrávi na bojišti.

RÔZNE ZPRÁVY.

Vojenské opatrenia v Holandsku.

Holandský minister vojny oznámil, že podá zákonnú predlohu, ktorou sa sotre výmena z pod vojenskej služby a uvedie všeobecná vojenská povinnosť. V jednej zákonnej predlohe však, ktorá leží teraz pred holandskou komorou sa nariaďuje, by zostalo i naďalej stanné právo v obvodoch pohraničných v platnosti a aby zostali vo vojenskej službe rezervisti dotiaľ, kým neminie válečné nebezpečie a kým táto okolnosť nebude konštatovaná kráľovským dekrétom.

Válečný materiál z Uhorska pre Bulharsko.

Ag. Tel. Bulg. oznamuje: Bulharská vláda sdělila cestou diplomatickou kabinetom vo Viedni, Bukarešti a Niši, že získala dva parníky a 4 vlečné lode, ktoré už odplávaly z Uhorska s nákladom válečného materiálu, ktorý následkom zahájenia nepriateľstva a prerušenia dopravy bol zadržá-

ný. Parníky, ktoré vyvesily bulharskú zástavu, plávajú s bulharskou posádkou.

Otázka mieru.

Z Paríža sa oznamuje, že americký veľvyslanec v Paríži opýtal sa prezidenta Poincaréa, či je vhodný čas na zahájenie mierovej akcie. Poincaré odpovedal záporne.

HOSPODÁRSKY PREHLAD.

„Zlatá nedeľa.“ Od uvedenia nedeľného odpočinku minister obchodu každoročne vyzvihol tento odpočinok ohľadom poslednej nedele pred Vianocami, lebo vtedy ľud mal najviac času nakúpiť svoje potreby vianočné, medzi ktorými prvé miesto zaujímaly vianočné dary. A skutočne dosiahol obchod v túto nedeľu takých rozmerov, že ju obchodníci nazvali „zlatou nedeľou“, lebo ona nie jednomu z nich „pomohla na nohy“ a vôbec v značnej miere prispela ku hladkému vybaveniu závislých zaviazaností. Ale už viani, keď pre balkánsku vojnu a iné príčiny počítala sa vo verejnom živote ťažká kríza, nedeľa táto nedoniesla obchodníkom očakávaný obrat, lebo nie jeden nezarobil ani na režiú toho dňa; tohoto roku ale sa položenie ešte viac zhoršilo a tak mnoho obchodníkov túto nedeľu vôbec ani sklep neotvorilo, ba videli sme aj mnoho sklepov s potravínami zatvorených. Čo sa vôbec kupovalo, bol len jarmočný, lacný tovar, aký po kadeakých, zväčša príležitostných bazároch predávajú a ak tieto ešte do Vianoc pozostávajúce dni sa nepopravia, budú mať obchodníci veľmi „čierne“ Vianoce. Účinok všeobecnej krízy javí sa, mimochodom rečeno, aj pri vianočných stromčekoch, z ktorých po iné roky boly celé háje okolo tunajších tržníc. Tohoto roku ale až v sobotu sa zjavily ony na trhu, ale len málo, lebo nik nechce vložiť groš do tak riskantného obchodu, ako je práve tento, keď nepredaný stromček nemá inej ceny, ako — palivo!

Už aj petrolej. Vzhľadom na to, že dovoz surového oleja je už aj z Ameriky zakázaný, v Nemecku vláda tieto dni ustálila aj najvyššie ceny petroleja, a síce 30 fenigov (asi 35 halierov našich) za 1 liter a súčasne porobila poriadky, aby jednotlivec väčšie množstvo petroleja zakúpiť nemohol. Výnimku tvoria ovšem kupci.

Oslobodenie gazdov od vojenskej služby. V súvisie a teraz skoro všade prevedenou asentýrkou vojensky nevyvíčených landšturmistov vláda oznámila hlavným županom, že vzhľadom na dôležitosť gazdovského stavu ochotná je asentovaných gazdov, ktorí ku zavedovaniu svojho hospodárstva domia sú nezbytné potrební, oslobodiť od narukovania. Z naloženia županov služnovci a notári takýchto gazdov už aj popisujú, a kdo by sa domnieval, že sa mu pri tomto popise krivda stala, t. j. že je pri svojom gazdovstve nevyhnutne potrebný, a predsa ho nezapísali, nech sa s ponosou obráti na župana.

Popis škôd zapríčinených vojnou. Minister vnútra vydal tieto dni na stolice obežník, v ktorom nakladá popisanie všetkých výdavkov a škôd, aké stoliciam pre vojnu povstaly. Škody a výdavky tieto budú mať popisaf v stoliciah expozitúry pridelené ku finančnej direkcii, v mestách so sriadeným magistrátom účténé úrady a v obciach obecni

